

Verslag mediationseminar 'In de Schaduw van de Wet'

Dinsdagavond 27 oktober organiseerde Koek en Ei Mediation het seminar 'In de Schaduw van de Wet', in Buurtcentrum De Mussen, in de Schilderswijk. Het seminar was bedoeld om advocaten, juristen en andere geïnteresseerden beter te laten kennismaken met mediation. De avond werd bezocht door zo'n veertig geïnteresseerden. Vóór de pauze vertelden Ali al Hadaui en Marja Bolier over mediation en informele bemiddeling, na de pauze was er een paneldiscussie met de zaal.

Bij de opening van de avond stelt dagvoorzitter *Fatima Akchar* vast dat er veel mediators in de zaal zitten, maar ook veel geïnteresseerden met een andere achtergrond. Zo is er een psycholoog die met kinderen werkt en er zijn twee wijkagenten uit de Schilderswijk. Eén van de agenten vertelt dat hij regelmatig mediation inschakelt en dan uiteindelijk hoort dat dit succes had (meestal) of niet (soms), maar dat hij dan niet weet wat er precies is gebeurd. Om daar achter te komen, zijn hij en zijn collega vanavond hier.

Vervolgens geeft *Marja Bolier* een kijkje in haar werkzaamheden de afgelopen 38 jaar. Marja was vijftien jaar directeur op basisscholen in goede en minder goede wijken in Den Haag. Soms kwamen ouders niet naar de rapportenavond, Marja stapte dan op de fiets om naar een vader toe te gaan die in het koffiehuis zat, of ze fietste naar de Geleenstraat, naar een moeder die werkte als prostituee. Daarna ging ze niet de strijd met die ouders, maar een dialoog. De ouders en zij kwamen tot elkaar vanwege het gedeelde gemeenschappelijke belang: het kind. Nu heeft Marja, als bestuursadviseur voor de

burgemeester, contact met burgers die een probleem met de gemeente hebben, of juist met een leuk idee komen. Ze kan niet iedereen tevreden stellen, maar probeert altijd te kijken naar wat er met verschillende gemeentediensten en partijen mogelijk is, in plaats van te focussen op wat er volgens regels en in bepaalde situaties níet kan.

Daarna vertelt *Ali al Hadaui*, van Koek en Ei Mediation, dat zijn interesse in mediation waarschijnlijk tien jaar geleden begon. Hij werkte voor de gemeente en had het gevoel onoverwinnelijk te zijn. Maar toen kwam hij zijn Waterloo tegen: de beleidsmedewerkster die hem aanstuurde en die heel kritisch was, en heel direct. Ali kon daar niet goed mee omgaan: hij deed het toch goed? Waarom kon de kritiek niet constructiever? De situatie werd onwerkbaar en Ali kwam thuis te zitten. Toen had hij tijd om na te denken over de diepere oorzaken van het arbeidsconflict. Zo moest hij concluderen dat ook Superman

zijn kryptoniet heeft. Daarnaast was Ali het niet eens geweest met de opstelling van de beleidsmedewerker, maar als ondergeschikte had hij zich niet kritisch geuit omdat hem dat was

afgeleerd in de meer hiërarchisch ingestelde Marokkaanse samenleving, waar hij van zijn achtste tot zijn negentiende in opgroeide.

Ali vertelt over verschillende soorten van mediation en over wat je aan mediation kunt hebben. Rechters kunnen bijvoorbeeld voor mediation kiezen bij een ruzie ontstaan tijdens het uitgaan, als niet meer precies is te achterhalen wat er gebeurd is. Aan beginnende mediators geeft Ali mee om, voordat de mediation begint, te gaan lunchen met de partijen, zonder het daarbij over de zaak te hebben: dat kan al helpen om nader tot elkaar te komen. Uiteindelijk geldt dat het samen eens worden altijd een sterkere basis voor de toekomst is dan een uitspraak van de rechter.

Na Ali's bijdrage merkt Fatima op dat het bij hem en Marja vaak ging over communicatie. Ali bevestigt dat je hart kunnen luchten, van partij tot partij, een belangrijk onderdeel is van mediation. Een verschil met de advocatuur is dat de mediator er voor alle partijen is.

Dat is voor Fatima een mooi bruggetje naar Petra Slingenberg-Beishuizen, die in de zaal zit en

straks deel zal nemen aan de paneldiscussie. Petra legt uit dat ze een 'groene advocaat' is en tevens mediator. Ze houdt zich bezig met familierecht. Petra houdt haar cliënten aan het begin van een traject voor te kiezen voor de groene of de rode deur, waarbij de groene deur staat voor samenwerken en de rode voor vechten. Vechten is voor cliënten vaak de eerste aandrang, maar voor Petra altijd de laatste optie. Ze praat met cliënten over waarom ze bijvoorbeeld boosheid ervaren. Het uiteindelijke doel is niet hetgeen de cliënt recht op heeft, maar een goede relatie in de toekomst: bij een scheiding met kinderen onontbeerlijk.

Na de pauze vindt er een paneldiscussie met de zaal plaats. De eerste stelling luidt: "Bij het opstellen van een omgangsregeling na een scheiding, dient de mediator altijd het kind te spreken, het liefst al bij het eerste gesprek." Petra legt uit: volgens de wet moet het kind betrokken worden vanaf het twaalfde levensjaar. Zelf spreekt ze kinderen al als ze zes jaar zijn: je wilt toch een indruk krijgen van het kind en wat het wil. Bij een scheiding, legt Petra uit, onderscheid je: partners, ouders (zelfde personen, andere rol) en kinderen. Als het in onderhandelingen gaat over de partners, dan hoeven kinderen nog niet gehoord te worden.

In het panel zit ook *Bert van Alphen*, de jeugdbudsman van Den Haag. Bert vindt dat kinderen gehoord kunnen worden, maar dat ze nooit gedwongen mogen worden een keuze tussen ouders te maken. Petra geeft aan dat zij dat ook niet wil, maar dat kinderen wel gevraagd kan worden hoe ze tegenover een bepaalde regeling staan (bijvoorbeeld: "om het weekend bij mama"). Bert vindt dat er dan al sprake is van een keuze laten maken.

De volgende stelling gaat over huwelijkse voorwaarden: in hoeverre moet je een huwelijk als een onderneming benaderen? Ali zegt zelf een romantische blik te hebben: een huwelijk moet op basis van vertrouwen. Marja geeft aan dat als je afspraken wilt maken, je dat al vroeg moet doen. Panellid *Ajoeb Mohamedajoub* merkt daarover op dat je bijvoorbeeld wel afspraken kunt maken voordat er kinderen zijn, maar dat je toch niet kunt weten hoe de realiteit zal zijn.

De laatste stelling gaat over of er meer diversiteit nodig is in het register van de Mediatorsfederatie Nederland (MfN). Marja vindt van wel: het is goed als de achtergrond van de mediator aansluit bij die van de cliënt. Dat kan ook een wens zijn van de cliënt. Een mediator uit de zaal zegt dat meer diversiteit nodig is, omdat zoveel mediators vrouw en blank zijn. Voorzitter Fatima merkt op dat je toch ook over andere culturen kunt leren. Vanuit de zaal zegt Hans den Braven dat er daarvoor teveel zijn, in de Schilderswijk is er zo sprake van 180 tot 200 verschillende culturele achtergronden.

Ali geeft aan dat een gedeelde achtergrond ook een valkuil kan zijn. Zo bemiddelde hij eens bij een scheiding tussen een islamitische man en vrouw. Op gegeven moment kwam hij, een man, alleen te zitten in één ruimte met de vrouw. Volgens orthodox-islamitische gebruiken mag dat niet. Het vertrouwen van de man was daarna weg. Dit probleem was er niet geweest als Ali niet dezelfde achtergrond had gedeeld. Ajoeb zegt dat hij in een vergelijkbare situatie met de vrouw alleen heeft gesproken via Skype.

Aan het einde van het seminar geeft Ali nog mee aan aanwezigen die erover denken mediator te worden om mee te lopen met gevestigde mediators. Aan aanwezige, beginnende mediators raadt hij aan vlieguren te maken door zich op te geven voor buurtbemiddeling; zo is hij ook begonnen. Nadat Fatima de avond heeft afgesloten, netwerken de aanwezigen nog even verder onder het genot van Turkse hapjes en baklava.